

POSTANOWIENIE

28 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 28 lipca 2023 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku Syndyka masy upadłości M. P.

z udziałem M. P.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej,

na skutek skargi kasacyjnej M. P.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie

z 25 sierpnia 2020 r., IX Ga 525/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(K.G.)

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

W uzupełnionym wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący M. P. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Wskazał, że Sąd Okręgowy rażąco naruszył przepisy prawa materialnego, tj. art. 377 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (pr. upadł.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 6 marca 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. nr 53, poz. 434), przez orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, gdy postępowanie upadłościowe nie zostało ukończone, a także art. 373 ust. 2 pr. upadł., przejawiające się niedokonaniem żadnych ustaleń w zakresie stopnia winy dłużnika i skutków podjętych przezeń działań.

Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, przesłanka oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Jest tak w szczególności wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, jest pewne, że miały one wpływ na

treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., III CSK 311/13, OSNC 2014, nr 7-8, poz. 83, z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 91 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, by skarga kasacyjna była – w przyjętym znaczeniu – oczywiście uzasadniona.

W postanowieniu z dnia 10 grudnia 2009 r., III CSK 101/09, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przepis art. 377 pr. upadł. powinien być interpretowany w powiązaniu z innymi przepisami dotyczącymi postępowania w sprawach orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, a zwłaszcza z postanowieniami art. 373 pr. upadł. Z treści art. 377 pr. upadł. nie wynika zarazem, aby postępowanie w sprawach o orzeczenie zakazu nie mogło być wszczęte w toku postępowania upadłościowego; w przepisie tym mowa bowiem jedynie o niemożności orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, nie wyrażono w nim natomiast – nawet pośrednio – żadnego terminu co do złożenia wniosku o orzeczenie zakazu. Wniosek taki może być zatem skutecznie złożony także wówczas, gdy występują prawne podstawy pozbawienia prawa prowadzenia działalności gospodarczej i jednocześnie toczy się postępowanie upadłościowe wobec dłużnika.

Krytykowane w skardze stanowisko Sądu Okręgowego nie mogło być w tym kontekście uznane za bezzasadne, a tym bardziej za bezzasadne w stopniu ewidentnym i widocznym *prima vista*, czego wymaga rozważana przyczyna kasacyjna.

Podstawy do uznania skargi za oczywiście zasadną nie stwarzały także wywody dotyczące zaniechania ustaleń w zakresie stopnia winy i skutków działań podejmowanych przez dłużnika. Po pierwsze, Sąd Okręgowy zaaprobował i uznał

za własne ustalenie Sądu Rejonowego, że stopień winy dłużnika był znaczny, co poparł dodatkowymi ustaleniami. Po drugie, oba Sądy *meriti* odniosły się do pokrzywdzenia wierzycieli działaniami dłużnika; Sąd Okręgowy wskazał w szczególności, że działania te wpłynęły na sprawność postępowania upadłościowego i czas jego trwania. Po trzecie, zarówno rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli, jak i obniżenie wartości przedsiębiorstwa są tylko jednymi z elementów, które sąd bierze pod uwagę przy orzekaniu o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej. *In casu* zakaz ten został orzeczony w zakresie znacząco mniejszym aniżeli domagał się tego wnioskodawca.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[as]

(K.G.)